

MINES.B

ZDRUŽENJE EVROPSKIH RUDARSKIH
POTI SVETE BARBARE

 PORTFOLIO

Center za upravljanje
z dediščino živega srebra
in Hg Mercury Heritage
Management Centre

mission
bassin minier
NORD - PAS DE CALAIS

Le Bassin du Caézar
WAZENHILLE

Kaj je MINES.B?

Evropska rudarska pot svete Barbare (MINES.B) je itinerarij s številnimi vrednotami. Na njejpartnerji sodelujejo z namenom, da bi oživili, nadgradili in razkrili potenciale tistih območij, ki so bila vodilna v evropski rudarski zgodovini.

V ospredju je **rudarska dediščina** - materialna in nematerialna -, predstavljena s turistično-kulturno potjo, ki virtualno povezuje nekatere pomembne rudarske kraje Evrope.

Značilnost tega itinerarija je, da vključuje številne **lokalne poti**. Partnerji MINES.B si namreč prizadevamo, da bi bila ta pomembna rudarska dediščina dostopna, zato načrtujemo poti, ki jih je mogoče prehoditi peš ali prevoziti s kolesom, torej v skladu z načini **počasnega in zelenega turizma**.

Glavni cilj združenja je

**ohraniti zgodovinski spomin rudarjev
in rudark,**

ki so svoja življenja oblikovali v skladu z
rudarsko dejavnostjo, ki je zaznamovala
ritem njihovega vsakdana in življenja, ter
dodati dragocene in bistvene dele k
razvoju človeštva, s čimer prispevamo k
oblikovanju

skupne evropske identitete.

Ključna načela, na katerih temeljijo nameni in celotna dejavnost itinerarja, so:

- **sodelovanje** med partnerji;
- **krepitev spomina**, zgodovine in evropske dediščine, povezane z življenjem rudnika v najširšem pomenu besede;
- **kulturne in izobraževalne izmenjave** za mlade evropske državljane za prenos znanja, zgodovine in tradicije, povezane s pomembno rudarsko preteklostjo;
- **sodobne kulturne in umetniške prakse** z ustvarjanjem skupnih kulturno-zabavnih dogodkov, povezanih z glasbo in umetnostjo, ki oživljajo najpomembnejše kraje rudarske zgodovine;
- **turizem in trajnostni kulturni razvoj**, ki spodbuja zeleno mobilnost z načrtovanjem pešpoti ali kolesarskih povezav po nekdanjih rudarskih poteh, sredi edinstvene okoljske krajinske dediščine na svetu.

MINES.B PARTNERJI:

Fondazione Cammino Minerario di Santa Barbara Sardinija, Italija

Fundacija Cammino Minerario di Santa Barbara, ki jo sestavlja 25 občin, dve škofiji in prostovoljno združenje, se na jugozahodu otoka Sardinije (Italija) ukvarja s projekti obnove opuščenih rudnikov in starih rudniških poti ter z animacijskimi dejavnostmi na področju glasbe, umetnosti in kulture na splošno.

Fundacija je vzpostavila **500 km dolgo pot**, ki jo je mogoče prehoditi v **30 etapah** po stezah, oslovskih poteh, kolovozih in poljskih dovozih. Pot povezuje starodavne poti rudarjev zgodovinskega in kulturnega itinerarija v **Geomineralnem zgodovinskem in okoljskem parku Sardinije** ter razkriva kraje, ki so zaznamovali zgodovino rudarstva na Sardiniji, v Italiji in Evropi, od rudnika Monteponi do rudnika Montevecchio, od rudnika Serbariu do Rosas, Monti Mannu, Bacu Abis, če omenimo le nekatere.

Spomin, identiteta in **počasni turizem** so ključne besede neprekinjenega dela, katerega cilj je, da mladi postanejo protagonisti krepitve materialne in nematerialne dediščine območja, na katerem živijo, ter ponovno odkrijejo Sardinijo kot sredozemsko križišče in stičišče ljudstev, civilizacij in obdobj.

Comarca Andorra-Sierra de Arcos

Teruel, Španija

Regijo Andorra-Sierra de Arcos sestavljajo mesta Alacón, Alloza, Andorra, Ariño, Crivillén, Ejulve, Estercuel, Gargallo in Oliete. Nahaja se na severu province Teruel. Območje skriva pestro pokrajino izrazitih kontrastov, kjer se paleontologija, arheologija, arhitektura, umetnost in tradicija združujejo v presenetljivem naravnem in geološkem okolju.

Bogato in posebno **rudarsko dediščino** boste lahko spoznali v kraju Ariño in v **rudarskem muzeju** Andorra-Sierra de Arcos – **MWINAS**, uživali v vožnji po Tihi poti ali raziskovali njegovo naravo po številnih poteh, kot je Masías de Ejulve, ter si povrnili moči s sproščanjem v Termah Ariño ali okušanjem lokalne kulinarike.

Gospodarstvo teh območij z globoko zakoreninjeno rudarsko tradicijo se je osredotočalo na pridobivanje premoga, lignita in njegovo uporabo v Andorrski elektrarni. Industrijsko dediščino si lahko ogledate v našem rudarskem muzeju MWINAS in na prostem. Eden od ciljev naše inštitucije je bil vedno povezovanje z drugimi ustanovami, ki se prav tako ukvarjajo z ohranjanjem rudarske dediščine, njenim plemenitenjem ter kulturnim in turističnim oživljanjem. Eden od najnovejših projektov povezuje našo rudarsko dediščino z zelenim in trajnostnim turizmom; s pohodniškimi in kolesarskimi potmi želi povezati vse kraje z rudarsko zapuščino v regiji. Projekt se imenuje **Caminos Mineros (CM)** in je nastal po zgledu te mreže in italijanskega projekta Rudarske poti svete Barbare.

Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija

Idrija, Slovenija

"**Dediščina živega srebra. Almadén in Idrija**" je bila leta 2012 vpisana na **UNESCO** Seznam svetovne dediščine. Obsega rudarska območja v Almadénu (Španija), kjer so živo srebro pridobivali že v antiki, in Idriji, najstarejšem rudarskem mestu v Sloveniji, kjer je bilo živo srebro prvič odkrito leta 1490. Idrijsko območje svetovne dediščine vključuje dediščino rudnika in vse z njim povezane rudarske dejavnosti: nahajališče živosrebrove rude, podzemne jaške in galerije, vhode v rudnik, upravne stavbe, topilnico, skladišče živega srebra in pšenice, stanovanjske hiše, šolske stavbe, cerkve in transportne poti, ki so se uporabljale za izvoz živega srebra.

Dediščina predstavlja pomemben vidik zgodovine, kulture in identitete regije ter je oprijemljiva vez s preteklostjo. Prizadevanja za **ohranjanje idrijske rudarske dediščine** presegajo fizično ohranjanje zgodovinskih območij in spomenikov. Vključujejo tudi **spodbujanje odgovornega turizma**, razvoj **izobraževalnih programov** in vključevanje lokalne skupnosti.

Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija je ustanovila Vlada Republike Slovenije z namenom zagotavljanja celostnega in trajnostnega upravljanja kulturne dediščine in naravnih dobrin v Idriji, povezanih z idrijskim rudiščem. Pobuda za naš projekt "**Rudarske poti svete Barbare**" je nastala na podlagi sodelovanja Centra v združenju MINES.B.

Mission Bassin Minier (MBM)

Nord-Pas de Calais, Francija

Mission Bassin Minier (MBM) je bil ustanovljen leta 2000 s sklepom francoske vlade. Ta posebna javna agencija pomaga lokalnim in regionalnim oblastem pri ponovnem zagonu **urbane regeneracije** in **trajnostne preobrazbe premogovnika**.

Od leta 2012 je rudniški bazen Nord-Pas de Calais vpisan na **UNESCO** Seznam svetovne dediščine. Je vrednota za vse človeštvo kot "živa in razvijajoča se kulturna krajina".

Naloge MBM vključujejo **varovanje in promocijo rudarske dediščine** ter uresničevanje programa ukrepov (prostorsko načrtovanje, urbana regeneracija, sanacija premogovniških stanovanjskih naselij; razvoj zelenega pasu premogovnika; študije in strokovna znanja za revitalizacijo in ponovno uporabo zaprtih premogovnikov, nekdanjih premogovniških železniških prog itd.).

Eden najpomembnejših ciljev Mission Bassin Minier je zagotavljanje izobraževalnih pobud za seznanjanje lokalnih prebivalcev z bogato dediščino rudarskega bazena Nord-Pas de Calais.

CHRÁM SVATÉ BARBORY

Chrám Svaté Barbory

Kutná Hora, Česka

Kutná Hora, starodavno **rudarsko mesto** z rudnikom srebra, je eno od zgodovinsko najpomembnejših mest na Češkem.

Katedrala sv. Barbare je rimskokatoliška cerkev, ki je skupaj z zgodovinskim središčem Kutne Hore in katedralo Marijinega vnebovzjetja ter katedralo svetega Janeza Krstnika v Kutni Hori-Sedlecu vpisana na **UNESCO** Seznam svetovne dediščine. Posvečena je **devici Barbari**, zgodnjekrščanski mučenki in **zavetnici rudarjev**.

Prva dela pri gradnji objekta so povezana z znamenito Parlerjevo gradbeno delavnico. Gradnja katedrale ji je bila zaupana leta 1388. Dejavnosti te delavnice je dopolnjevalo delo številnih drugih izvrstnih umetnikov in gradbenikov, med drugim tudi slavnega Benedikta Rieda. Ta je avtor tako imenovane empore (notranje galerije v prvem nadstropju katedrale), zasnove značilnih šotorskih streh in zvezdnega oboka nad glavno ladjo katedrale. Današnja podoba objekta izvira iz 19. in 20. stoletja, ko je cerkev doživela obsežno regotizacijo in popolno obnovo. Katedrala sv. Barbare je last rimskokatoliške župnije - Kutná Hora.

Le Bois du Cazier

Marcinelle, Belgija

Le Bois du Cazier je nekdanji premogovnik na jugu Belgije, v bližini Charleroija, v zeleni kotlini, ki je nastala zaradi treh odlagališč premoga.

Na tem mestu je danes **muzej** premoga, železa in stekla, ki je razdeljen na tri območja. Tu več kot 60.000 obiskovalcev na leto odkriva **zgodbo o industrializaciji Valonije, delu in življenju rudarjev**, o nesreči 8. avgusta 1956 ter naravi na 25 hektarjev velikem gozdnatem območju.

Le Bois du Cazier je skupaj s tremi drugimi pomembnimi rudarskimi območji Valonije od leta 2012 vpisan na **UNESCO** Seznam svetovne dediščine. Leta 2018 je pridobil znak evropske dediščine.

Le Bois du Cazier je muzej in je vključen v različne dejavnosti. Je tudi mesto vesti, zato je eden njegovih ciljev, da spomin spremeni v dejanja. Z vodenimi ogledi, izobraževalnimi dejavnostmi, občasnimi razstavami, dogodki, predavanji, seminarji... želi oblikovati angažirane državljane, ozaveščene o sodobnih temah, kot so varnost pri delu, migracije in okolje.

Les Sentiers des Grande Randonnée - GR412

Namur, Belgija

GR412 je bil ustanovljen kot **poklon rudarjem**, ki so delali v številnih rudnikih v tej belgijski regiji. **Pot** je dolga skoraj **300 kilometrov** in poteka od Bernissarta do Blegny-Mine, skozi rudarska območja Borinage, Center, Charleroi in Liège.

Kratica GR412 izhaja iz datuma godu sv. Barbare (4. december), ki je praznik rudarjev. Od gasilskega doma Bernissart do rudnika Blegny vas več kot 300 kilometrov hoje po GR412 popelje čez valonsko žlindro. **Pohodniška pot je zasnovana po območju nekdanjih premogovnikov**. Pokrajina verige nasipov žlindre je danes med najbolj osupljivimi v Valoniji.

Ti **hribi**, ki sta jih v 19. in 20. stoletju zgradila človek in rudarska industrija, veljajo danes za **spomenike naravne in zgodovinske dediščine**. Ob vznožju teh odlagališč žlindre je mogoče najti ali ponovno odkriti simbolične kraje, kot so **Grand-Hornu, Bois-du-Luc, Bois du Cazier** in **Blegny-Mine** ter druge kraje, povezane s spominom na moške, ženske in otroke, ki so delali v rudnikih in so v času industrijske revolucije prispevali k razvoju Belgije. Sprehodite se vzdolž vodnih poti, ob zapornicah, dvigalih, stezah in progah, ki so bile nekoč železniške proge in industrijske »katedrale«. Na vznožjih odlagališč žlindre in poti prečka GR412 območja velikega biološkega pomena, naseljena z vsemi tistimi vrstami, ki nas vračajo k naravi na krajih, kjer tega ne bi pričakovali.

Barborská cesta

Banska Bystrica, Slovaška

Barborská cesta je skoraj 200 km dolga turistična pot. **Povezuje** najpomembnejša **rudarska mesta** in kraje v osrednji Slovaški. Je projekt civilnega združenja Banský Región - Terra Montanae, ki združuje subjekte, kot so samoupravne regije, podjetniki, turistične organizacije, cerkev, rudarska društva, šole, univerze in posamezniki.

Najstarejši dokazi o rudarjenju kovin izvirajo iz eneolitskega obdobja, zgodovina sistematičnega rudarjenja, metalurgije, kovancev in predelave bakra pa sega v 10. stoletje. Po ustanovitvi Madžarske so prišli Nemci in Flamci z znanji o učinkovitih rudarskih metodah, ki so jih prenesli tudi na lokalno prebivalstvo. Zaradi **rudarske dejavnosti** je regija postala **eno najpomembnejših križišč trgovskih poti** v Evropi.

Prepletanje raznolike **divje naravne pokrajine** osrednje Slovaške s **pokrajino, ki jo je oblikoval človek**, je resnično redka.

Barborska cesta domačinom in obiskovalcem omogoča dostop do krajev in dediščine, povezane z rudarstvom, ki je predstavljena kot celota v kontekstu in z vidika njenega vpliva na razvoj Slovaške v zadnjih 500 letih. Namen projekta je **oživiti in razvijati rudarsko dediščino večnacionalnega in večkulturnega okolja** v osrčju današnje Evrope.

NAŠI ČLANI:

Center za upravljanje
z dediščino živega srebra
IDRIJA Mercury Heritage
Management Centre

CHRÁM SVATÉ BARBORY

mission
bassin minier
NORD - PAS DE CALAIS

Le Bois du Cazier
MARCINELLE

Za več podrobnosti in možnost včlanitve obiščite spletno stran:

<https://www.minesb.eu/>

in pišite na referenčni e-poštni naslov:

segreteria@minesb.eu

